

ВИДИ ТА МЕТОДИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИЗИКУ

Термін “інвестиція” походить від лат. *invest*, що означає “вкладати”. У широкому розумінні цього слова інвестиції – це вкладання капіталу з метою його збільшення в майбутньому. Отже, інвестиція – це те, що відкладається на завтра [2].

При виборі об’єкта інвестування досвідчений інвестор насамперед оцінює його за ступенем очікуваного ризику і розміром дохідності. Суть ризику полягає у імовірності, по-перше, втрати вкладеного капіталу і, по-друге, втрати (неодержання) очікуваного доходу [3].

Розрізняють загальноекономічний ризик, що походить від несприятливих умов в усіх сферах економіки, та індивідуальний – пов’язаний з умовами певного проекту [1].

Залежно від сфери вкладання капіталу ризику поділяють на: інвестиційні ризику від вкладання коштів у виробничу та невиробничу сфери; кредитні ризику; інвестиційні ризику від діяльності підприємства на фінансовому ринку, які поділяють на три групи: ризику втраченого зиску; зниження дохідності; відсоткові ризику [3].

Джерелом групи ризиків втраченої можливості є імовірність непрямих фінансових втрат, які виявляються в недоотриманні прибутку в результаті нездійснення підприємством якогось заходу, який би дав змогу одержати цей прибуток. Іншою групою є ризику зниження дохідності. Існування цих ризиків є наслідком ймовірності зниження розміру відсотків і дивідендів за портфельними інвестиціями, внесками і кредитами. Відсоткові ризику – ризику, які можуть бути спричинені будь-якими змінами в облікових ставках НБУ, у портфелі інвестицій, які має фірма, а також зміни в дохідності самих інвестицій, у структурі пасивів тощо [1].

Залежно від причини виникнення ризику поділяються на природні, екологічні, політичні, транспортні і комерційні [3].

Будь-який метод оцінювання ризику має на меті максимальне наближення до реального результату, але не дає змоги зовсім уникнути помилок [2].

Одне з перших трактувань підходу до вимірювання ризику запропонував М. Фрідмен. Рішення, пов'язані з ризиком, вчений класифікував так: невеликий ризик, пов'язаний із заздалегідь відомим результатом; помірний ризик без великих доходів і витрат; великий ризик, пов'язаний із великими доходами або збитками [3].

Історично першим виник метод експертної оцінки ризику. Він має ту істотну перевагу, що може використовуватись в умовах дефіциту інформації. Головна умова досконалої експертної оцінки – виключення взаємного впливу експертів. Легкість експертної оцінки сприяла появі в Україні величезної кількості фахівців і видань, які пропонують розроблені ними прогнози. Далеко не завжди це робиться на професійному рівні. Правильною вважається оцінка, яка містить конкретне висловлення щодо подальшої поведінки, яке згодом підтвердилося. Проблема методу експертних оцінок полягає у тому, що дуже часто погляди експертів-аналітиків істотно відрізняються від погляду практиків. Це пов'язано із системним характером явищ, що відбуваються у світі, тоді як експерти – фахівці у вузькій галузі [3].

Наступним є метод статистичний. Він ґрунтується на аналізі досліджуваного показника за певний період часу. Найчастіше він є справедливим для довготривалих відрізків, а для короткотермінових періодів оцінки дає значні помилки. Дослідження ризиків на основі статистики дало змогу стати лауреатом Нобелівської премії В. Шарпу, проте в умовах України, з постійними змінами в законодавстві та невизначеністю політичної ситуації, визначити величину ризику цим методом доволі складно.

Дуже зручним на практиці є нормативний метод оцінки ризиків. Передусім тому, що він є легким в розрахунках. Складають систему нормативів, формують шкалу оцінки і в результаті оцінюють ризик як “низький”, “нормальний” чи “високий”. Проте цей метод не дає можливості врахування всіх нюансів конкретної ситуації [2].

Популярним є також рейтинговий метод. Система рейтингової оцінки складається з таких елементів: система оціночних коефіцієнтів та шкали ваги цих коефіцієнтів; шкали оцінки значень одержаних показників; формули розрахунку рейтингів. Зручність та перевага цього методу – він найпридатніший в умовах розбудови ринкових відносин; не вимагає від користувача значних математичних знань [1].

Вибір оптимального методу оцінки ризику рекомендується здійснювати на основі урахування особливостей конкретної ринкової ситуації та конкретного об'єкта інвестування.

1. *Мойсеєнко І.П. Інвестування: Навч. посібник. – К.: Знання, 2006. – 227 с.*
2. *Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності. – К.: Алерта, 2003. – 338 с.*
3. *Гончаров А.Б. Інвестування: Навч. посібник. – Харків: ХНЕУ, 2005. – 227 с.*

А.В. Курганська,
студентка.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. О.М. Рудницька

ВПЛИВ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА СТАН ПІДПРИЄМСТВ

Нинішня світова фінансова криза вже стала причиною серії банкрутств провідних світових фінансових компаній та поширилась на реальний сектор світового господарства, знизилася попит на світових ринках та, як результат, обвалилася ціна на сировинних ринках. Не минула вона і Україну, національна економічна система якої є доволі інтегрованою.

За три квартали з початку 2008 року від світової фінансової кризи постраждало сім компаній будівельної галузі. Рейтингова агенція «Кредит-Рейтинг» прогнозує до кінця року 15 дефолтів компаній цієї галузі. Услід за будівельниками проблеми почалися і у виробників будівельних матеріалів. Не минула світова фінансова криза і металургійну галузь: зменшення авто- та іпотечного кредитування зумовило зниження попиту на житло та автомобілі, як наслідок зупиняється будівництво, автовиробники скорочують обсяги виробництва, попит на сталь у всьому світі падає. У таких умовах українські металургійні компанії згортають інвестиційні проекти, скорочують обсяги виробництва. Нестача коштів зумовила згортання планів ритейлерами, багато компаній змушені відмовитись від модернізації виробництва. Майже всі експортні галузі України скоротили обсяги продажу за кордон. Відтак, за оцінками Федерації